

zaaknummer 2012-T895

14 november 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw H.J.P.M. Berckel-van der Rijken,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 27 augustus 2012. Op 3 januari 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 5 maart 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. H.J.P.M. Berckel-van der Rijken.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Algemene Overste.

Tijdens de behandeling van de klacht op de zitting van 5 maart 2013 is besloten om het opstellen van het advies uit te stellen, ten einde klager in de gelegenheid te stellen aanvullend informatie aan het dossier toe te voegen. Daarna is, mede op verzoek van klager, besloten in deze zaak na of tegelijk met de zaak met zaaknummer 2013W1025 een advies uit te brengen.

2. De klacht

2.1. Klager was geplaatst op het internaat van de fraters van Tilburg aan de [adres] in [plaats]. Hij ging van daaruit lopend naar een reguliere basisschool. Aangeklaagde was werkzaam op die school.

Klager moest in de klas bij de lessenaar van aangeklaagde komen staan. Klager droeg een korte broek. Zijn schrift werd door aangeklaagde nagekeken en ondertussen knoopte aangeklaagde de broek van klager los om er met zijn hand in te gaan.

Aangeklaagde betastte het geslachtsdeel van klager. Hij vroeg aan klager of hij dit lekker en fijn vond. Klager hoefde niet bij aangeklaagde te doen.

Dit gebeuren moet hebben plaatsgehad hebben rond 1962-1963. Klager herinnert zich dat hij nog niet zo lang in [plaats] was toen het gebeurde.

Tijdens de behandeling van de klacht op de zitting van de Klachtencommissie heeft klager aangegeven dat het eenmaal is gebeurd.

- 2.2. Door de gebeurtenis met aangeklaagde in de klas bij de lessenaar ging klager aan zichzelf twijfelen, hetgeen zijn zelfvertrouwen zeker niet verbeterde. Klager bleef een zeer teruggetrokken kind, dat zich niet op zijn gemak voelde in grote groepen. Klager is in het hulpverleningscircuit terecht gekomen en is ook opgenomen geweest. Die gesprekken bij de GZZ over zijn problemen vonden voor het eerst plaats rond 1977, toen klager 22 jaar was. Er volgde een lange periode van behandelingen bij GGZ, Riagg en ook intern bij [instelling] in [plaats]. Klager heeft daar gedurende één jaar in een gesloten afdeling verbleven. Klager heeft ook groepstherapie en EMDR-therapie gehad bij [instelling] in [plaats]. Klager heeft nu ook therapie.
- 2.3. Klager wil geloofd worden. Hij wil serieus genomen worden in zijn verhaal. Hij had eigenlijk het liefst oog in oog met aangeklaagde komen te staan, bij voorkeur in het gebouw van destijds, zodat hij dit kon bespreken en een woord van spijt zou horen. Nu aangeklaagde al is overleden kan dat niet meer. Hij hoopt wel met het uiten van de klacht nu, een stap te maken in de verwerking van zijn verhaal.

3. De inhoudelijke reactie op de klacht.

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam], Algemene Overste, heeft namens de Congregatie de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Het klaagschrift vermeldt de naam van frater [naam]. Klager is niet zeker of dit de betreffende dader is maar hij geeft als nadere omschrijving van de dader: het betrof een frater met één arm. Afgaand op de beschrijving kan geconstateerd worden dat de naam [naam] correct is. Het betreft frater [voornaam] [achternaam] en die had maar één arm.

Ten tijde van het misbruik hadden de fraters de dagelijkse leiding over de lagere school [naam] aan [adres]. Aangeklaagde was in 1962-1963 aan de school verbonden als leerkracht. Over het gepleegde misbruik jegens klager is geen concrete informatie gevonden in de archieven. In het dossier van aangeklaagde zijn geen gegevens te vinden die wijzen op seksueel misbruik. De Algemene Overste kan geen uitspraak doen over het waarheidsgehalte van de klacht van klager op basis van onderzoek in het archief. De Algemene Overste heeft enkele medebroeders gesproken die hem nog hebben gekend maar die hebben geen vermoeden gehad van enig misbruik.

De Algemene Overste wil daarmee niet zeggen dat hij geen geloof hecht aan wat klager heeft ervaren. Het gedrag van aangeklaagde is verwerpelijk en indien het seksueel misbruik jegens klager heeft plaatsgevonden dan had dit nooit mogen gebeuren. In ieder geval treft klager zelf in het geheel geen blaam over hetgeen hem is overkomen. Aangeklaagde heeft daarbij niet alleen misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbaarheid van klager. Helaas is het te laat om aangeklaagde om nadere uitleg te vragen ten einde meer helderheid over de gebeurtenissen te verschaffen die klager beschrijft.

De Congregatie wil de pijn die klager heeft ervaren als gevolg van dit machtsmisbruik erkennen en haar oprechte verontschuldigen aanbieden voor hetgeen aangeklaagde hem destijds heeft aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1 Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.
- 4.3. Er zijn meer dan 60 jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop en het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in zijn klaagschrift is beschreven. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft beschreven in zijn klachtschrift. Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van:
- De verklaring per e-mail van de zus van klager, mevrouw [naam], waarin zij heeft verklaard dat zij reeds enige jaren geleden van haar moeder beetje bij beetje (en later van klager zelf) had vernomen dat klager in het internaat seksueel was misbruikt door een frater met één arm en dat zij destijds samen met haar moeder naar [plaats] is gegaan om bij het internaat aan de [adres] met een verantwoordelijk persoon te spreken over het misbruik dat klager daar is overkomen.
 - Het medisch dossier van [instelling] waaruit blijkt dat klager tegenover zijn psychiater in maart 2010 heeft verteld over het seksueel misbruik op zijn zevende in het internaat door een pater.
 - De gegroundverklaarde klacht in de zaak met zaaknummer 2013W1025 waarin het eveneens gaat over seksueel misbruik door aangeklaagde.
- Een en ander in onderling verband en samenhang gezien ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4.Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.
- 4.5.Gelet op het feit dat aangeklaagde niet meer in leven is, kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

- 4.6. Over een financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegronde verklaring van de klacht door de Algemene Overste van de Fraters CMM kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Algemene Overste van de Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 14 november 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mevrouw zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem, en mevrouw drs. A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

De voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Algemene Overste en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Algemene Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 aan de Procedure geeft de Algemene Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Algemene Overste